

Taustamaterjal varjupaigataotlejate õiguskliiniku tegevuse kohta 2011 - 2015

Toeta inimõigusi aadressil: <http://anneta.humanrights.ee>

Õiguskliiniku loomine

Eesti Inimõiguste Keskus avas õiguskliiniku oktoobris 2011 eesmärgiga suurendada varjupaigataotlejatele osutatava õigusabi kvaliteeti ja muuta menetlus kiiremaks ja tõhusamaks. Kliinikus pakuvad õigusabi EIK juristid ja juuratudengid koostöös advokaatidega. Eelnevalt kaardistati ja analüüsiti vajadusi, et leida parim lahendus. Õiguskliinik loodi koostöös ÜRO pagulasameti (UNHCR) ja Tallinna Tehnikaülikooliga, Euroopa Pagulasfondi ja Siseministeeriumi vahenditega.

ILLUKA KESKUS: Pagulastele osutatavad teenused on pälvinud palju kriitikat

Õiguskliinik parandab pagulaste olukorda

■ Illuka varjupaigataotlejate vastuvõtukeskuses, mis on teeninud inimõiguslaste pahameele oma kõrvalise asukoha ja teenuste halva kättesaadavuse tõttu, on tänu hiljuti käivitatud õiguskliinikule paranenud pagulaste võimalus saada kiiret õigusabi.

SIRLE SOMMER-KALDA

sirle@pohjarannik.ee
"Nii rahvusvahelised organisatsioonid kui ka õiguskantsler on korduvalt viidanud reaalsele vajadusele tuhusa õigusabiteenuse järele, millele varjupaigataotlejatel oleks kerge juurdepääs," kommenteeris õiguskliiniku vajadust Eesti inimõiguste keskuse pagulasprogrammi juht Kristi Toodo, kelle sõnul on kaks kuud näidanud, et teenus on väga vajalik.

Õiguskliiniku raames anavad esmast õiguslast nõu varjupaigataotlejatele Tallinna tehnikaülikooli õiguse instituudi tudengid. Lisaks sellele aidatakse neil koostada riigi õigusabi taotlusi ning vajaduse korral abivabad advokaadid varjupaigataotlejaid suhtluses politsei- ja piirivalveameti kodakondsus- ja migratsiooni osakonnaga ning esindavad neid kohtus.

Tasuta juriidilist õigusabi osutatakse telefonitsi ja e-kirja teel ning kohtumistel nii Eesti inimõiguste keskuses, väljasaatmiskeskuses kui ka Illuka varjupaigataotlejate vastuvõtukeskuses.

Suur nõudlus

"Käime kaks korda kuus Illukal kohapeal ning alati soovivad kõik keskuses elavad pagulased jutule saa-

TRIIN RAAG

Töötame edasi selle nimel, et Illuka varjupaigataotlejate keskuses oleks teenuste osutamine paindlikum ja paremini korraldatud.

da ja millestki rääkida," ütles Toodo, lisades, et keskuse asukoht ilmselgelt segab tööd. "Bussiliiklus on kehv ja kui pagulane tuleb ise Tallinna, siis on vaja talle öömaja. Kui meie sõidame kohale, läheb kaotsi terve päev, ja kui võtame kaasa advokaadi, on see ka väga kulukas," selgitas ta.

Toodo sõnul on inimõiguste keskus avaldanud sotsiaalministeeriumile korduvalt arvamust, et varjupaigataotlejate keskus tuleks Illukalt ära kolida, hoolimata argumendist, et Ida-Virumaal on sellise keskuse ülalpidamine oluliselt odavam kui Tallinnas. Samas märkis ta, et Illukal pole probleeme ainult õigusabiga, vaid ka eesti keele tundide läbiviimise, sotsiaalteenuste ja psühholoogilise abi osutamisega ning keskuse asukate vaba aja sisustamisega.

"Lugesin hiljuti uuesti üle õiguskantsleri visiitide kokkuvõtteid, kus on näiteks kirjas, et kooliealine laps loobus kehva transpordi tõttu koolis käimisest. See on ju ennekuulmatu! Samas saan aru, et keskuse juhatajale ei saa panna kohustust sõidutada ühte kooli, teist arsti juurde jne," rääkis Toodo.

Otsust veel pole

"Töötame edasi selle nimel, et Illuka varjupaigataotlejate keskuses oleks teenuste osutamine paindlikum ja

Varjupaigataotlejad vajavad riigikeeleoskamatuse tõttu juriidilist abi nii riigi õigusabi taotluste koostamisel kui suhtluses kodakondsus- ja migratsiooni osakonnaga. Pildil on pagulane Sabyasachi Sarder Bangladeshist.

ARHIIV

paremini korraldatud," märkis sotsiaalministeeriumi hoolekande osakonna peaspetsialist Triin Raag.

"Nendele mittetulundusühingutele, kes hetkel vastuvõtukeskuses teenuseid osutavad - inimõiguste keskus, Johannes Mihkelsoni keskus ja Eesti pagulasabi -, on kaugus siiski probleemiks. Enamik neist tegutseb vabatahtlikkuse alusel, oma tööst ja

tegemistest vabal ajal," rääkis Raag, lisades, et tegevuste läbiviimine keskuses tähendab vabatahtlikele nii suurt aja- kui transpordikulu. "Püüame koos leida lahendusi, mis oleksid kõikidele osapooltele mõistlikud."

Otsust varjupaigataotlejate keskuse äraviimise kohta Illukalt pealinnale lähemale pole sotsiaalministeerium siiani langetanud.

Õiguskliinikus pakutav õigusnõustamise mudel aitab tagada kvaliteetse ja tõhusa varjupaigamenetluse kuluefektiivselt.

EIK koondab varjupaigavaldkonnas Eestis ainulaadset õigusalast pädevust. EIK on Euroopa Põgenike ja Pagulaste Nõukogu (European Council on Refugees and Exiles, ECRE) ja selle Euroopa asüüliteemalise õigusvõrgustiku (European Legal Network on Asylum, ELENA) liige, mis annab meile ligipääsu nii koolitustele kui teabele varjupaigaõiguse Euroopa ja rahvusvahelise arengu kohta. Alates juulist 2014 on EIK ka ÜRO pagulaste ülemvoliniku ameti (UNHCR) lepinguline koostööpartner. **Pagulaste õiguskliiniku mudel, mida on Euroopa Pagulasfondi ja Siseministeriumi toel mitme aasta jooksul üles ehitatud, on muutnud varjupaigamenetlust senisest oluliselt kvaliteetsemaks ja tõhusamaks ning võimaldab paindlikult reageerida taotlejate arvule.** Uue varjupaigaõigusele keskenduva kompetentsikeskuse loomine oleks Eesti väheste ressursside ja piiratud varjupaigataotlejate arvu tingimustes ebamõistlik.

Varajase õigusabi pakkumine varjupaigataotlejatele koormab vähem varjupaigamenetlust. Pagulaste õiguskliinik on nõustanud varjupaigataotlejaid koheselt pärast varjupaigataotluse esitamist, et selgitada neile varjupaigamenetlust, varjupaigamenetluse raames läbiviidava intervjuu tähtsust varjupaigamenetluses, tõendite esitamise tähtsust (ning viise kuidas tõendeid saaks esitada), varjupaiga andmisest keelduva otsuse tagajärgi ning varjupaigamenetluse ajal riigist lahkumise tagajärgi. Antud nõustamise raames oleme saanud esitada Politsei- ja Piirivalveametile (PPA) enne intervjuu läbiviimist vajalikku tõendusmaterjali, mis aitab menetlejal intervjuu paremini üles ehitada ning selleks ette valmistada.

Olgugi, et ka menetlejad selgitavad tõendite esitamise vajalikkust ning vajalikkust intervjuul tuua välja kõik tähtsust omavad asjaolud, on praktika näidanud, et kui varjupaigataotlejatele seda rääkida sõltumatu nõustaja poolt, tõlgi vahendusel aega võttes ning lastes taotlejal omapoolseid küsimusi esitada, mõistavad nad paremini oma kohustusi ning seeläbi on tagatud kiirem ning efektiivsem varjupaigamenetlus.

Näide: pagulaste õiguskliinikus käis nõustamisel varjupaigataotleja, kes oli taotlenud varjupaika poliitilise meelsuse alusel (mis oli ka tõendatav). Siiski ilmnis teisel nõustamisel, et antud varjupaigataotleja seksuaalset orientatsiooni tuleks ka varjupaigamenetluses arvesse võtta. Seetõttu sai eelnevalt informeeritud ametnik, kes varjupaigaintervjuud läbi viis, otsida vajalikku päritoluriigi infot enne intervjuu läbiviimist ning ühtlasi oli ka ise paremini ette valmistunud. Juhul kui intervjuu ajal jäävad teatud olulised küsimused küsimata ning see ilmneb hiljem, on vajalik viia läbi täiendav intervjuu või saata taotlejale lisaküsimused paberil, andes talle vastamiseks teatud tähtsust. Sellised lisakohustused toovad kaasa ka lisakulusid tõlgi ning ametniku täiendava töötaja näol, võimalikud on ka täiendavad transpordikulud. Kõik eelpool mainitu koormab ning aeglustab varjupaigamenetlust rohkem kui olukord, kus kõik asjaolud on selged enne intervjuud.

Varajane õigusabi aitab täita paremini riigi kohustust anda isikule võimalus esitada omapoolsed vastuväited ja seisukohad enne varjupaiga andmisest keelduva otsuse tegemist. Tihtipeale teevad menetlejad seda ka ametliku kirja teel, kus on püstitatud teatud seisukohad. Kui menetlejad peaksid iga taotlejaga eraldi kokku saama selleks menetlustoiminguks või tõlkima esialgu kirja taotlejale mõistetavasse keelde ja hiljem vastuse tagasi eesti keelde siis koormaks see ebamõistlikult menetlust ning suurendaks oluliselt tõlkekuluseid. Kuna nõustamise raames käivad EIK õigusnõustajad ka varjupaigataotlejate vastuvõtukeskuses, siis tihtipeale võimaldab see ühendada mitu tegevust ning koostada vastuseid mitmele PPA kirjale korraga. Õigusnõustajate töökohustuste hulka kuulub nii varjupaigataotlejate nõustamine seoses menetlusega ning kõikvõimalike dokumentide selgitamine ja edastamine PPAle. Seeläbi on tagatud, et menetlejad saaksid paremini keskenduda otsuste tegemisele ning ei peaks suunama ebamõistlikult palju aega toimingutele, millele saaksid kaasa aidata õigusnõustajad

Varjupaigataotlejatele tagatakse varajase õigusabi andmise läbi suurem kindlustunne ja rahulolu, taotleja on teadlik oma õigustest ja kohustustest ning tekkivate küsimuste korral on tal alati võimalik pöörduda oma õigusnõustaja poole. Seega tõuseb varjupaigataotleja

usaldus Eesti varjupaigasüsteemi, selle läbipaistvuse ja kvaliteedi suhtes ning Eesti riigi suhtes üldisemalt. Kui on usaldus süsteemi vastu, on taotlejal lihtsam aktsepteerida ka varjupaiga andmisest keelduvat otsust ning hakata planeerima vabatahtlikku tagasipöördumist päritoluriiki. Positiivse otsuse korral on nii loodud alused edukaks lõimumiseks

Õigusnõustaja olemasolul on PPA-I võimalik kokku hoida tõlkekulusid. Kui taotlejal ei ole esindajat, peaks PPA kõik otsused tõlkima neile mõistetavasse keelde. Peale otsuse, eriti keelduva, selgitamist, peab ametnik vastama varjupaigataotleja küsimustele sh. edasikaebamise võimaluste kohta.

VRKS kohaselt on varjupaigataotlejal õigus tema suhtes tehtud keelduv otsus edasi kaevata 10 päeva jooksul alates otsuse kättesaamise päevast. 10 päeva jooksul leida iseseisvalt RÕA korras advokaat, kes oleks kompetentne varjupaigaküsimustes, kaasaks tõlgi ning leiaks aega kohtumiseks taotlejaga enne kaebuse esitamist, on praktiliselt võimatu. Õigusnõustaja olemasolul on kokku kogutud kõik taustainfo toimunud varjupaigamenetlustest, võimalike tõlkide kontaktid jne. EIK õigusnõustajatel on kompetents esindada taotlejaid kohtu 1. ja 2. kohtuastmes, olles kursis taotleja olukorraga Eestis varjupaigataotluse esitamise hetkest.

Suuremad saavutused olukorra muutmisel

Nelja aasta jooksul oleme nõustanud 70% nendest, kes on Eestist selle aja jooksul varjupaika otsinud. Meie tegevuse tulemusel:

- Inimesed, kes viibivad varjupaigamenetluse ajal kinnipidamiskeskuses, ei pea enam seal viibitud aja eest tasu maksma. Käisime selle kaasusega läbi kõik kohtuastmed.
- Aitasime muuta oma panuse anda, et seadust muudetakse nii, et kõigilt varjupaigataotlejatelt ei võeta enam automaatselt vabadust. Osalesime mitmel Riigikogu põhiseaduskomisjoni istungil, et oma tööst tulenevalt kitsaskohti selgitada.
- Riigi õigusabi antakse meie tegevuse tulemusel enamikele varjupaigataotlejatele.
- Aitasime lõpetada praktika, mille kohaselt varjupaigataotlejaid karistatakse ebakorrapärase piiriületuse eest.
- Tõstatasime pidevalt Illuka varjupaigataotlejate vastuvõtukeskuse asukoha ebasobivuse probleemi, mille tulemusel 2014. aastast asub vastuvõtukeskus Vaol ning sellest tulenevalt on paranenud nii teenuste kvaliteet kui olmetingimused.

Õiguskliinikusse tehtud investeeringud ja nende kuluefektiivsus nõustatava kohta

Kokku on 1. jaanuarist 2011 30. juunini 2015 varjupaigataotlejate õiguskliiniku arendamisse ja töösse investeeritud kokku **233 796 eurot**, sellest 175 345 eurot Euroopa Pagulasfondi kaudu Euroopa Liidu ja 58 451 eurot Siseministeeriumi kaudu Eesti maksumaksja raha. Summa on kulunud eelkõige õigusnõustamise teenuse pakkumiseks, õigusabikuludeks advokaatidele, riigilõivudeks, sõidu- ja tõlkekuludele, samuti juristide koolituskulud.

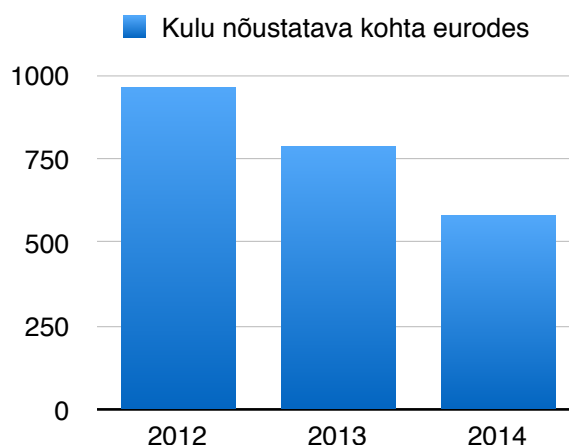
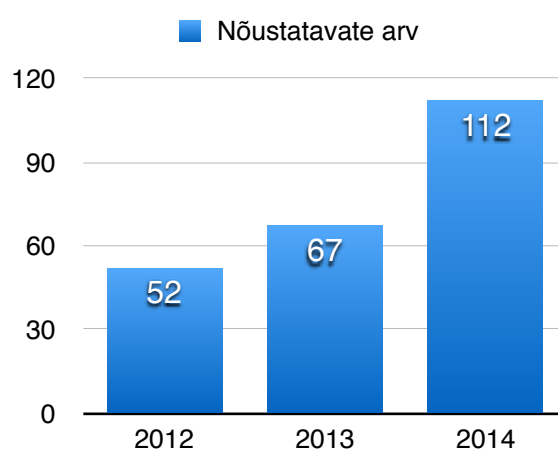
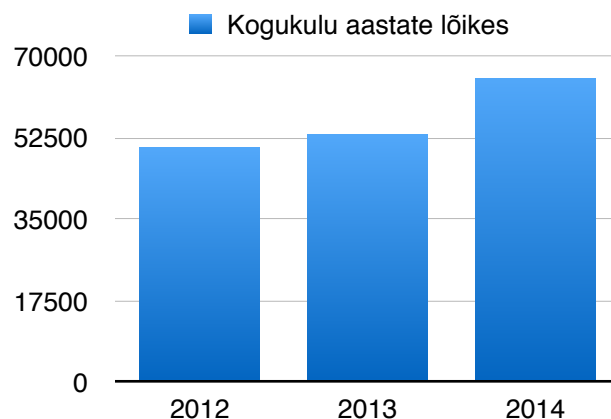
Kokku on Euroopa Pagulasfondi abil eelmisel perioodil Eestis investeeritud 3 miljonit eurot, millele lisandub Eesti riigieelarveline panus. Seega on varjupaigataotlejate õiguskliiniku arendamisse investeeritud vaid **5,8%** Eesti varjupaigasüsteemi arendamiseks eelmisel EL rahastusperioodil kulunud summadest.

2011. aastal moodustas põhikulu olukorra kaardistamine ja analüüs, õigusteenust hakati pakkuma aasta viimase kolme kuu jooksul ja kliendid on arvestatud 2012. aasta sisse. Hetkel on jooksvalt nõustatavaid õiguskliinikus 80.

Kokku oleme nõustanud valdavat enamust Eestist varjupaika palunud inimestest.

2014. aastaks on õigusnõustamisele kulu ca 580 eurot ehk **alla 50 euro kuus** nõustatava kohta. Oleme neid esindanud varjupaigamenetluses, nõustanud seoses varjupaigamenetlusega (sh teavitanud neid nende kohustustest ning kuidas neid paremini täita), esindanud kinnipidamiskeskusesse paigutamise ja pikendamise kohtumenetlustes, esindanud ebaregulaarse piiriületuse karistamise edasikaebamisel, abistanud täita riigi õigusabi taotlus koos majandusliku seisundi teatisega ning olnud vajadusel ka vahendajaks riigi õigusabi pakkuva advokaadi ja kliendi vahel.

2014. aastal tegime head koostööd Aivar Pilve advokaadibürooga (vandeadvokaat Anneli Aab), advokaadibürooga Hansa Law Offices (vandeadvokaat Siiri Malmberg), advokaadibürooga Antsmäe Loor (advokaat Ronald Riistan), kes kõik panustasid kaasustesse osaliselt ka vabatahtliku tööga. Lisaks oleme koostööd teinud ja osa kaasuseid üle andnud riigi õigusabi korras varjupaigataotlejaid esindavale advokaadibüroole RASK.

Eesti Inimõiguste Keskuse õigusekspert Anni Säär ütles eile, et varjupaiga andmine ei ole otseselt poliitiline otsus. Kõik Eestist varjupaika 97 inimest, neist vaid seitsme taotlus rahuldati.

Vietnami kodanik vabastati väljasaatmiskeskusest

19.04.2013 16:08
Rubriik: Eeeti

Tallinna halduskohus vabastas eile väljasaatmiskeskusest seal alates mullu sügisest hoitud Vietnami kodaniku.

Eesti inimõiguste keskuse teatel rahuldab halduskohus keskuse taotluse vietnamlase vabastamiseks. Keskus märkis, et vietnamlane oli Eestilt palunud rahvusvahelist kaitset.

"Varjupaigataotleja kinnipidamine on põhiseaduse vastane, kui ei esine seaduses sätestatud kinnipidamisaluseid ehk näiteks ohtu riigi sisejulgeolekule," märkis keskus.

Eesti inimõiguste keskuse pagulusprogrammi juhi Kristi Toodo sõnul on kohtuotsus märkimisväärne tähtsusega. "See võib muuta edaspidi kohtupraktikat, mis puudutab varjupaigataotlejate majutamist vastuvõtukeskuse asemel kinnipidamisasutustes," sõnas Toodo.

Veelüks võõrriiki lastel lastel Riigisoli ERR

PPA komisjon vähendas pagulaste arvu Eestis

MARIAN MÄNNI
reporter

Eile avaldatud inimõiguste aastaaruannet näitab, et pagulaste tingimused on Eestis küll paranenud, aga nende arv väheneb. Üheks põhjuseks peab Eesti Inimõiguste Keskuse (EIK) õigusekspert Anni Säär aasta tagasi politsei- ja piirivalvemeeti (PPA) moodustatud komisjoni.

Varjupaigataotlejate hulk on Eestis aasta-aastalt kasvanud, aga rahvusvahelise kaitse saanud isikute arv vähenes eelmisel aastal, selgus EIK aruandest. Kui 2012. aastal rahuldati 77 taotlust 13, siis eelmisel aastal rahuldati 97 taotlust vaid seitse.

EIK õiguseksperti Anni Säär sõnul võib üks põhjustest olla aasta tagasi PPA asutatud nõu-

andev asjatundjate komisjon, mis taotluste vastuvõtmist või tagasilükkamist mõjutab.

"See on küll täiesti alusetu järeldus," vastas PPA välismaalaste talituse juhataja ja komisjoni juht Liis Valk. "Kaitse saanud hulk on Eestis olnud läbi aegade tagasihoidlik."

Kuna kõik juhtumid on kordumatud, ei saa nende põh-

"Kas selline komisjon on õiguspärane?" küsis Säär. "Varjupaiga andmine ei ole otseselt poliitiline otsus. Seda tuleks teha, lähtudes sellest, kas inimel on vajadus varjupaika saada, kas tema elu on ohus."

Säär sõnul oli neil ühe juhtum puhul kahtlus, et tegemist oli poliitilise otsusega. Afgaani tüügi taotlus lükkati tagasi pärast

LOE KA
JURIDIKUA LEH 2

Ka varjupaigataotlejatele on tagatud paremad tingimused. Näiteks ei saa oktoobrist alates neid taotluse menetluse ajaks enam kauemaks kui kaheks kuuks ilma mõjuva põhjuseta kinni pidada, nii nagu varem. Seda saab teha vaid juhul, kui see on hädavajalik ja põhjendatud.

"Olukord on kinnipidamis-

Süüria põgenik võitis kohtus politsei- ja piirivalvemeeti (34)

www.DELFI.ee
25. oktoober 2013 15:20

Neljapäeval otsustas Tallinna halduskohus, et politsei- ja piirivalvemeetil pole õigust Süüria varjupaigataotlejate kinnipidamiskeskuses.

Süüria kodanik taotles endi vabastamist kinnipidamiskeskusest, sest kinnipidamiseks polnud alus. Politsei- ja piirivalvemeet (PPA) taotles isiku kinnipidamiskeskusesse paigutada põgenikku esindanud Eesti Inimõiguste Keskuse (EIK).

EIK õiguseksperti Anni Säär sõnul on kinnipidamine kehtiva õiguseproportsionaalne ega tohi olla põhjendatud. "Varjupaigataotlejate seotud olulisi asjaolusid, näiteks Säär.

Inimõiguste keskus: Eesti karm varjupaigapoliitika paneb põgenike elud ohtu (79)

www.DELFI.ee
16. jaanuar 2014 12:30

Eesti Inimõiguste Keskuse hinnangul tuleb kiiremas korras lahendada olukord, kus ilmselgelt kaitset vajavad piiriületajad saavad Eestisse jõudes ebainimiliku kohtlemise osaliseks ning varjupaiga taotlemise asemel kohtleb riik neid kurjategijatena.

"Eile levisid meedias teated, kuidas Piusa kandis ületasid Eesti piiri kolm väidetavalt Sudaanist pärit inimkaubanduse ohvrit, kellest üks hukkus alajahtumise tõttu. Nende kodumaa on aastaid sisekonfliktides vaevelnud ja ÜRO nimetab sealset olukorda humanitaarkatastroofiks. Tegemist meeleheitel inimestega, kes otsivad võimalusi ellu jääda ning nende nimetamine illegaalideks või ebaseaduslikeks immigrantideks on äärmiselt kohatu," selgitas Eesti Inimõiguste Keskuse õiguskliiniku ekspert Anni Säär keskuse teatel.

FOTO: Rauno Volmar

Reklaam
Elekter NULLIGA!
Keskkonnasõbralik
blue elekter.

Õiguskliiniku sulgemine

2014. aasta alguses jõudis meieni info, et siseministeeriumi ametnik on eravestlustes teatanud soovist õiguskliinik sulgeda, et teistele valdkonnas tegutsevatele ja riigi rahastusega vabaühendustele koht kätte näidata.

Kirjutasime **8. mail 2014** siseminister Hanno Pevkurile saadetud kirjas:

[Meieni on] jõudnud mitmed kuuldused selle kohta, et ministeerium kavatses lõpetada seni edukalt toiminud varjupaigataotlejate õiguskliiniku rahastamise alates järgmise aasta keskpaigast, millal praegune projekt lõpeb. See tekitab kahtlusi, et sarnast mõjutustegevust kasutatakse ka teiste vabaühenduste ja organisatsioonide suhtes, et ära hoida negatiivse informatsiooni avalikustamine või et mõjutada vabaühendusi või teadusasutusi toetama ministeeriumi algatusi ning uurimistulemusi kallutatult esitama.

Saime **30. mail 2014** kirjale vastuse tollaselt Siseministeeriumi osakonnajuhataja asetäitjalt piirivalveasjade alal Janek Mägilt:

Oma kirjas viitate asjaolule, et Teieni on jõudnud kuuldused, mille kohaselt Siseministeerium kavatses lõpetada seni edukalt toiminud varjupaigataotlejate õiguskliiniku rahastamise alates järgmise aasta keskpaigast. Juhime tähelepanu, et kirjas viidatud õiguskliiniku projekt lõpeb 30.06.2015, põhjusel, et samal ajal lõppeb ka EPF vahendite abikõlblikkus. 01.01.2014 algas Euroopa Liidu uus finantsperiood (2014–2020), mille raames on võimalik rändevaldkonnaga seotud tegevustele taotleda rahastust Varjupaiga-, Rände ja Integratsioonifondist. Siseministeerium alustas uue finantsperioodi ettevalmistamisega juba 2012. a. Nimetatud ettevalmistamine toimus avaliku kaasamisprotsessina, kuhu kuulusid erinevad valdkonnas tegutsevad vabaühendused. Sealhulgas oli ettepanekute tegemise võimalus ka Eesti Inimõiguste Keskusel.

Suhtlesime Siseministeeriumi ametnikega uuesti 2014. aasta lõpus, et uurida, millised on ministeeriumi plaanid õigusnõustamise tagamise osas. Siseministeeriumi ametliku seisukoha edastas **22. detsembril 2014** Siseministeeriumi kodakondsus- ja rändepoliitika osakonna nõunik Ly Pärn, kus lubati avatud konkurssi sarnaselt varasematele:

Vastavalt telefonitsi kokkulepitule edastame käesolevaga Siseministeeriumi seisukoha õigusabi pakkumise kohta tulevikus. Nimelt kaalusime praeguseni vastava teenuse osutamise võimalusi ja viise ning jõudsimme järelduseni, et pärast seda, kui Eesti poolne Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi mitmeaastase programm on Euroopa Komisjoni poolt heakskiidetud, korraldab Siseministeerium uueks perioodiks kõigi eelduste kohaselt taaskord avatud konkurssi, mille raames õigusabi teenuse pakkuja selgitatakse välja.

15. aprillil 2015 kuulutas Siseministeeriumi välja konkursi tugiteenuste pakkumiseks, millest oli aga välja jäetud õigusabi. Meie päringule vastas asekancler Raivo Küüt:

Teavitame, et antud teema on Siseministeeriumis päevakorral ning Siseministeerium plaanib jätkuvalt rahvusvahelise kaitse taotlejatele pakkuda õigusteenust ja selle rahastamine on ette nähtud Euroopa Liidu finantsperioodil 2014–2020 Varjupaiga-, Rände ja Integratsioonifondist.

Õigusteenuste osutamise korraldamine rahvusvahelise kaitse taotlejatele on käesoleval ajal Siseministeeriumis alles väljatöötamisel ning seoses sellega ei ole ka välja kuulutatud antud küsimuses avalikku konkurssi.

Töötame vajalikud tingimused välja võimalikult kiiresti ning teavitame vastavasisulisest otsusest asjasse puutuvaid koostööpartnereid.

Pöördusime maikuu jooksul nii telefonitsi kui e-kirja teel mitu korda Siseministeeriumi poole, sest projekti lõppkuupäev lähenes ja pidime otsustama, kas võtta vastu uusi kaasusi või mitte, sõltuvalt sellest, kas kliinik jätkab või mitte. **19. mail 2015** kirjutas Ly Pärn:

Jätkuvalt tegeleme ministeeriumi siseselt antud temaatikaga. Kohe kui selgub, annan teile teada.

26. mail 2015 andis Ly Pärn meile teada Siseministeeriumi seisukohast mitte kuulutada välja konkurssi õigusabi pakkumiseks.

Käesolevaga anname teada, et oleme jõudnud seisukohale, mille kohaselt ei kuuluta Siseministeerium välja avalikku taotlusvooru sarnaselt möödunud aastatega õigusabi pakkuja leidmise osas.

Eesmärgiga tagada olukord, kus projekti lõppedes isikud, kellel on seadusjärgne õigus saada kohtus esindamist ei jääks õigusest tõhusale õiguskaitsevahendile ilma, teeme ettepaneku arvata pooleli olevate kohtus esindamise juhtumite üleandmise teema 11.06.15 aset leidva projekti juhtkomitee päevakorda.

Tänades senise koostöö eest

Meie püüdlused saada vastuseid õigusnõustamise korraldamise ja jätkumise kohta alates 1. juulist 2015 ei ole saanud konkreetseid vastuseid, mis tähendab, et tekkida võib olukord, kus meie juba olemasolevad 80 klienti ning võimalikud täiendavad kliendid jääva ilma teabest ja asjakohasest abist, et oma õigusi kaitsta.

Eesti Inimõiguste Keskuse seisukoht on, et õiguskliiniku pakutavat varjupaigataotlejate õigusnõustamist ei tohiks katkestada enne kui on olemas eelneval analüüsil põhinev lahendus, mis tagab nõustamise samaväärsel tasemel. EIK kutsub siseministeeriumi üles tagama õiguskliiniku jätkamine vähemalt selle aasta lõpuni, et vahepeal oleks piisavalt aega analüüsida olukorda ning vajadusel töötada välja uus lahendus viisil, mis ei seaks varjupaigataotlejate õigusi ohtu ning kaasaks kodanikuühiskonda võimalikult suurel määral.